

อรรถพร ดีที่สุด ๒๕๖๐: นิราศหนองคายฉบับสมุดฝรั่ง: การศึกษาเชิงวิเคราะห์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวิชาวรรณคดีไทย ภาควิชาวรรณคดี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์เสาวณิต วิงวอน, อ.ด. ๓๕๓ หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษานิราศหนองคายฉบับสมุดฝรั่ง ผลงานของหลวงพัฒนพงศ์ภักดี
(ทิม สุขยางค์) ซึ่งเป็นเรื่องราวครั้งสงครามปราบฮ่อ พ.ศ. ๒๔๑๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
วิเคราะห์นิราศหนองคายฉบับสมุดฝรั่งและเปรียบเทียบกับฉบับแก้ไขตัดทอน เพื่อให้เห็นกลวิธีและ
เหตุผลในการแก้ไขตัดทอน และศึกษาคุณค่าของนิราศหนองคายฉบับสมุดฝรั่ง

ผลการศึกษาพบว่านิราศหนองคายฉบับสมุดฝรั่งมีคำกลอนและเนื้อหามากกว่าฉบับแก้ไข
ตัดทอน เมื่อเปรียบเทียบกันพบว่าการแก้ไขตัดทอนนิราศหนองคายฉบับสมุดฝรั่งเกือบกึ่งหนึ่ง
ด้วยการแก้ไขการสะกดคำและสัมผัสกลอนให้ถูกต้อง รวมถึงแก้ไขถ้อยคำให้เกิดความหมายเชิงบวก
สื่อความหมายชัดเจนและสอดคล้องกับบริบท อีกทั้งตัดทอนเนื้อหาที่ตำหนิบุคคลและที่ตลกขบขัน
ออกไป อย่างไรก็ตามการแก้ไขตัดทอนทำให้เสียงสัมผัสกลอนและความหมายของคำคลาดเคลื่อน
ไปบ้าง เหตุผลสำคัญที่ต้องแก้ไขตัดทอน คือ เพื่อไม่ให้ปรากฏเนื้อความที่กระทบถึงบุคคลอื่น นิราศ
หนองคายฉบับสมุดฝรั่งมีคุณค่าหลายด้าน ด้านแรก คือ ด้านวรรณศิลป์ นิราศเรื่องนี้มีความไพเราะ
และความชัดเจนในการสื่อสารตามขนบนิราศ กวีได้แสดงทัศนะส่วนตัวซึ่งเป็นการวิพากษ์เสียดสี
บุคคลและเหตุการณ์ ด้านที่สอง คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ กวีบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีประเด็น
ตรงตามที่วิถูกฟ้องร้องจึงเชื่อได้ว่ากวียังรักษาเนื้อหาที่สำคัญไว้ตามเดิม ด้านที่สาม คือ คุณค่าด้าน
สังคม กวีนำเสนอวิถีชีวิตของผู้คนว่ามีแบบแผนการใช้ชีวิตและให้ความสำคัญต่อคุณค่าทางจิตใจผ่าน
ความเชื่อและพิธีกรรม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และค่านิยมอันดีงาม นิราศหนองคายฉบับสมุดฝรั่ง
มีลักษณะเด่นคือเป็นนิราศและเรื่องเสียดสีในเวลาเดียวกันซึ่งเป็นลักษณะใหม่ของวรรณคดีนิราศ
นับว่านิราศหนองคายฉบับสมุดฝรั่งมีคุณค่าควรแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ลายมือชื่อนิสิต

เสาวณิต วิงวอน ๒๗/๗.๕.๒๕๖๐

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Atthaporn Ditisood 2017: The Manuscript Version of Nirat Nongkhai: An Analytical Study. Master of Arts (Thai Literature), Major Field: Thai Literature, Department of Literature. Thesis Advisor: Associate Professor Sauvanit Vingvorn, Ph.D. 353 pages.

This thesis aims to study the manuscript version of Nirat Nongkhai, a literary work of Luang Phatthanaphongphakdi (Thim Sukhyānga) which recounts the story of the Ho War in 1875. The study focuses on analyzing the manuscript version and comparing it with the modified version to find the techniques and the reasons for the modification. Moreover, the researcher aims to study the values that can be found in the manuscript version.

The research reveals that nearly half of the poems found in the manuscript version have been either modified or completely left out. Spelling and rhymes have been corrected while wordings changed to give more textual clarity and coherence. The modification, however, results in inaccuracies in some of the work's original rhymes and meanings. At the same time, the modification ensures that only positive connotations are conveyed, and humorous or highly satirical episodes have been left out to avoid potential conflicts with contemporary figures. The values of the manuscript version of Nirat Nongkhai are therefore outstanding in three main areas. The first is its literary value, which is evident from the melodiousness and the clarity of communication conforming to the Nirat tradition, and also from the author's ability to use the tradition to express his critical opinions toward contemporary events and figures. The second is its historical value. The work has been sued for its negative and insistent depiction of certain events and figures, which points to the possibility that there were truly issues surrounding such events and figures. Lastly, the work holds a great social value in its presentation of the lifestyle of people who were spiritually attached to the traditional arts, cultures, rituals, and beliefs. The manuscript version of Nirat Nongkhai, with its incorporation of satire into a traditional Nirat, is indeed a literary breakthrough worthy of being studied.

Atthaporn Ditisood
Student's signature

Sauvanit Vingvorn 27 July 2019
Thesis Advisor's signature